

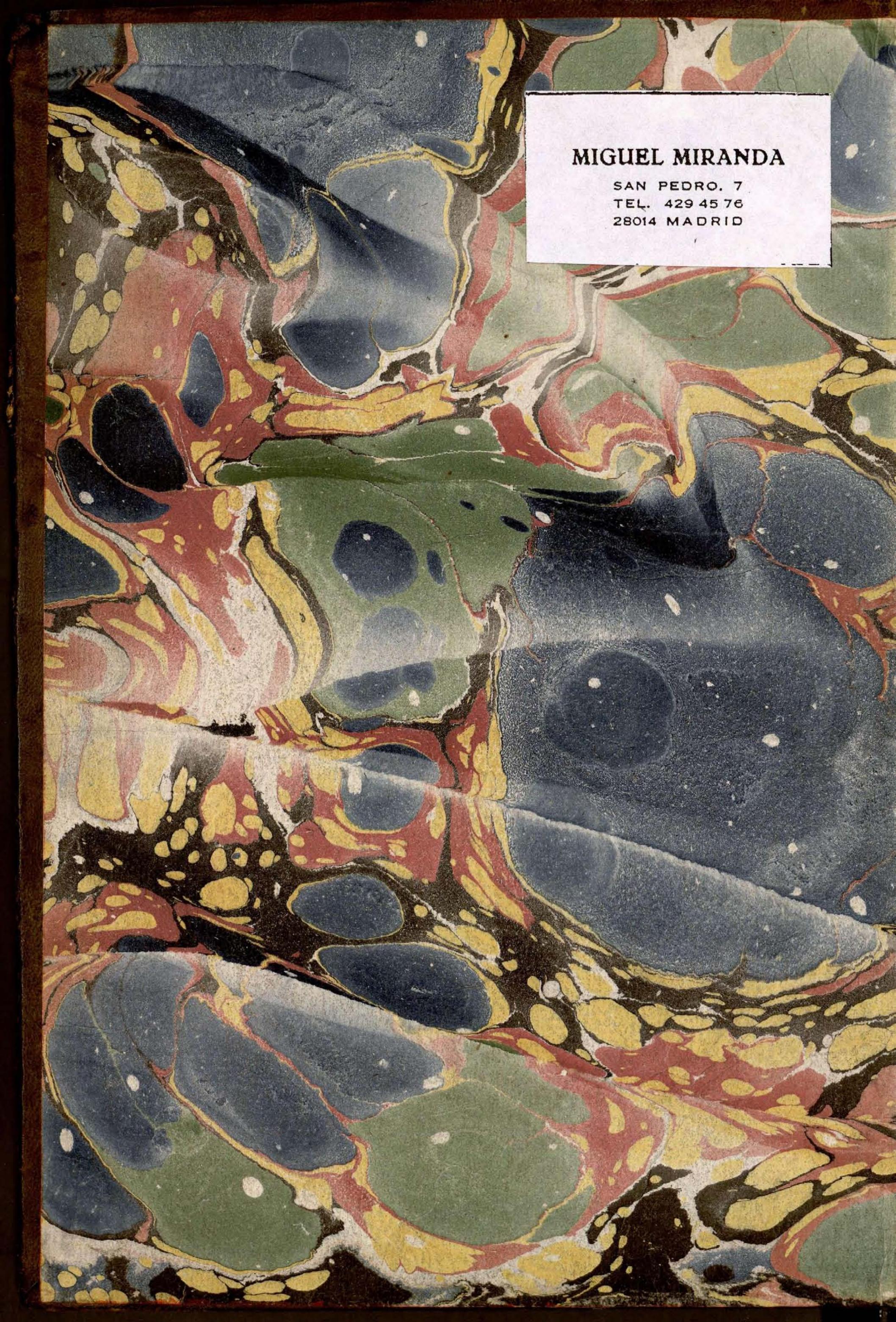

FONDO ANTIGUO

A-2194

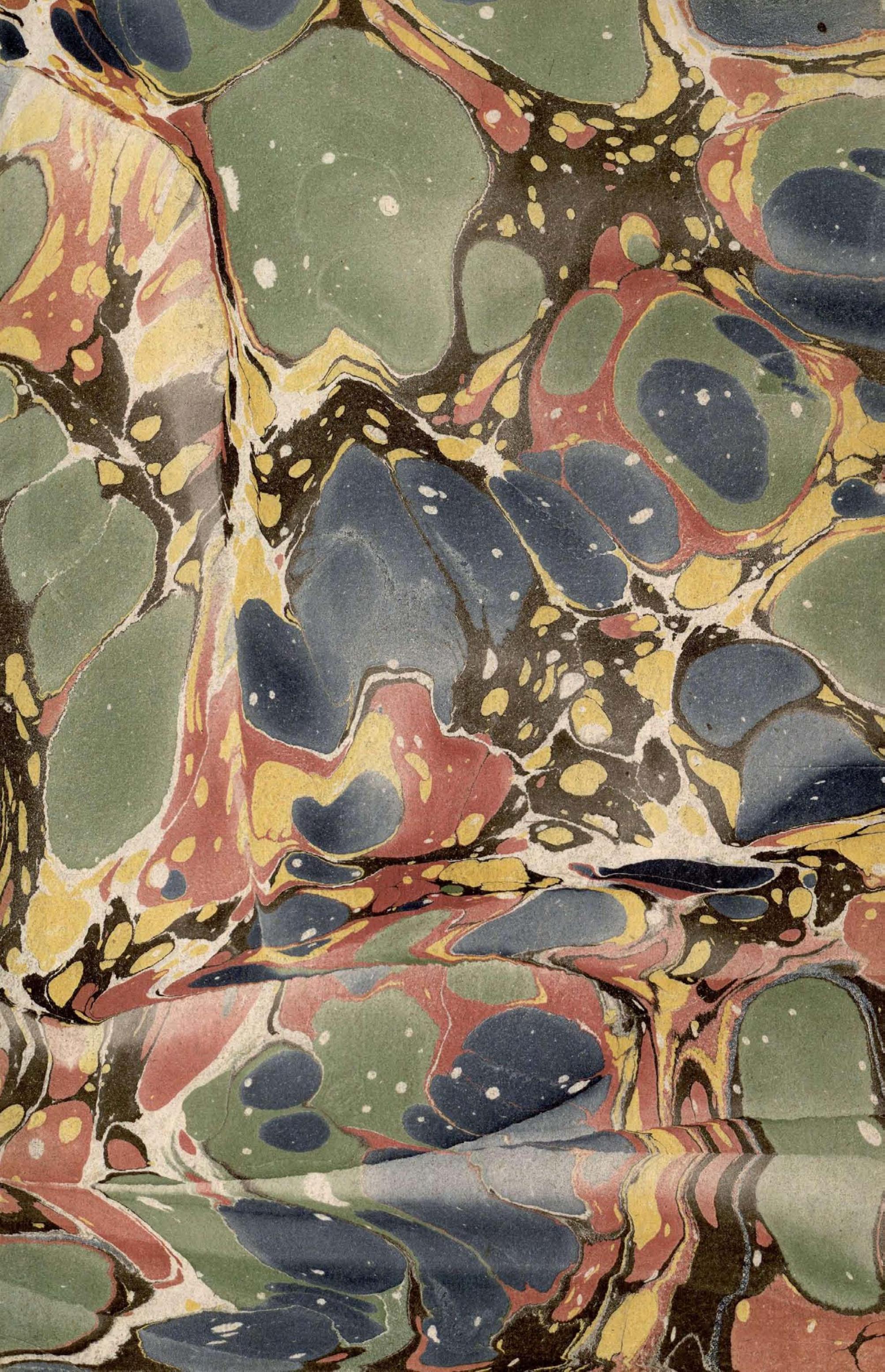
BIB. INSTITUCIÓN

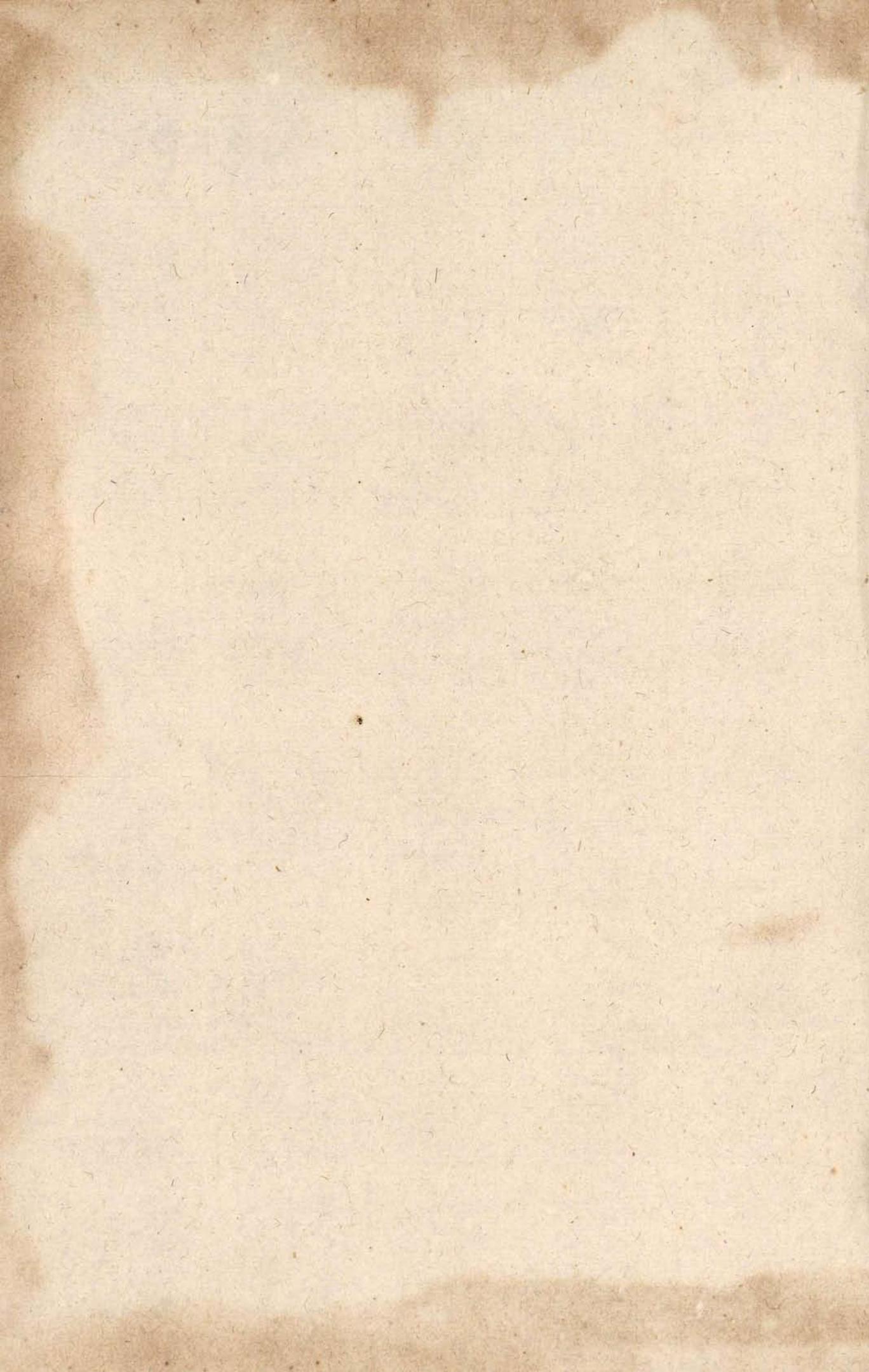
MIGUEL MIRANDA

SAN PEDRO, 7
TEL. 429 45 76
28014 MADRID

19-117

8,6102

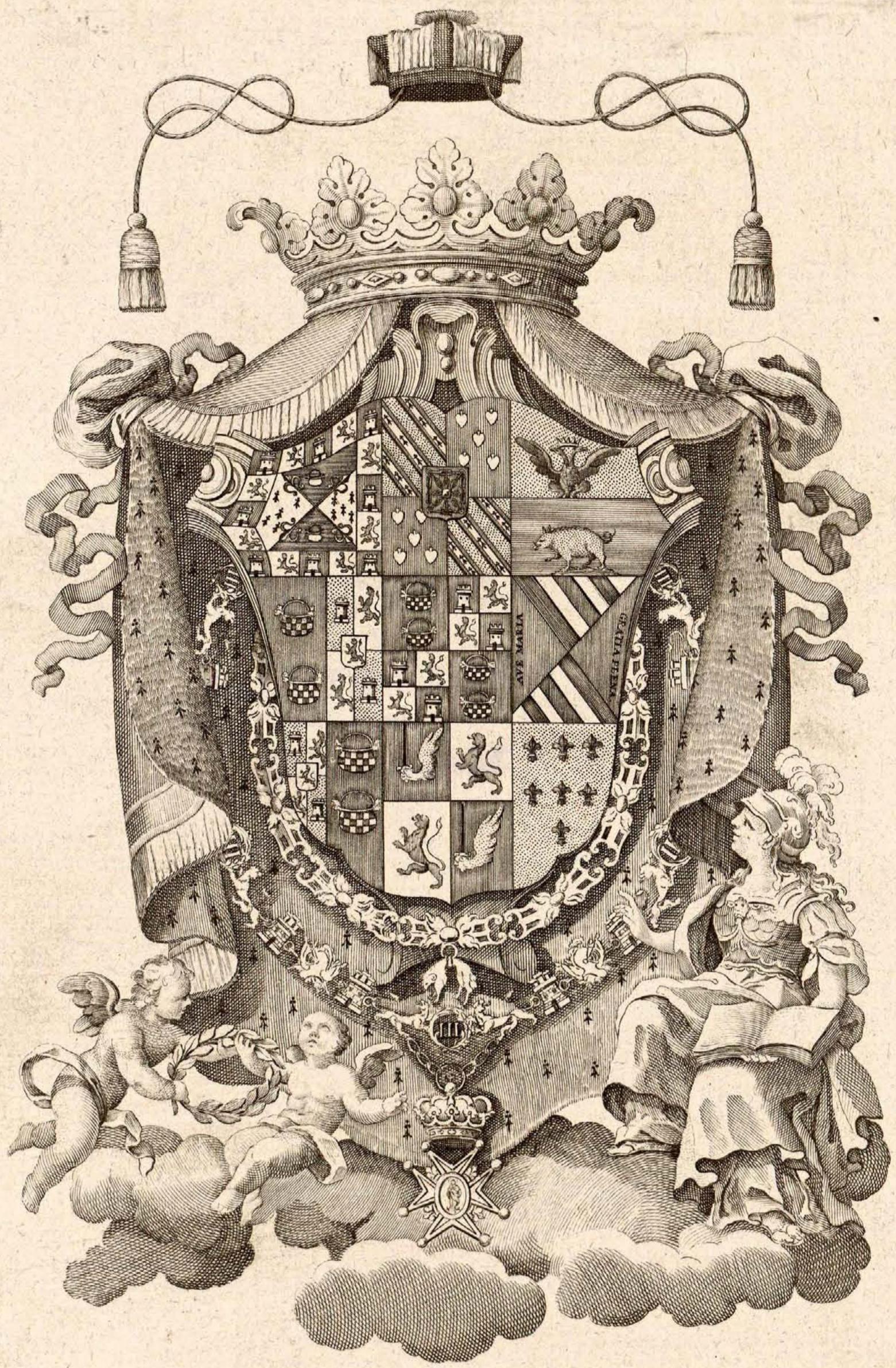
R

93467

A-2194

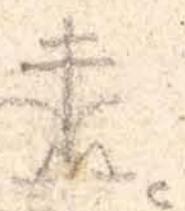
MARCOS
y
FRANCISCO VIÑALS
—
MADRID

Lám. XLIV p.

Giraldo. f.

CAROLO . TERTIO

REGI . CATHOLICO . SEMPER . AUGUSTO
PIO . FELICI . PATRI . PATRIAEC
HUMANIORUM . LITTERARUM . BONARUM . ARTIUM
ET . SCIENTIARUM . OMNIUM . PROMOTORI
AC . PATRONO . OPTIMO
VITAM . DIUTURNAM . VICTORIAM . PERPETUAM
FORTUNAM . OBSEQUENTISSIMAM
FAMAM . AETERNAM . HUMILLIME . PRECATA

D. O. C.

HOCCE LITTERARIUM SPECIMEN,
QUOD PRO OBTINENDA
IN PHILOSOPHIA , ET HUMANIORIBUS LITTERIS
DOCTORALI LAUREA

IN MAXIMO UNIVERSITATIS COMPLUTENSIS THEATRO

EST PRAESTITURA

EXC.^{MA} D.^{NA} D.^{NA} MARIA ISIDORA QUINTINA
DE GUZMAN ET LA CERDA,

REGIAE HISPANAE ACADEMIAE SOCIA HONORATA,
FILIA EXCELLENTISSIMORUM DOMINORUM MARCHIONUM DE MONTE-
ALEGRE , COMITUM DE OÑATE , ET DE PAREDES , DUCUM DE NA-
XERA , &c. HISPANORUM PRIMAE CLASSIS DYNASTARUM , &c.

DIE V. MENSIS JUNII , ANNI M.DCC.LXXXV.

MATRITI.

APUD JOACHIMUM IBARRA S. C. R. MAJESTATIS TYPOGRAPHUM.
SUPERIORUM PERMISSU.

1785.

(I)

REX MAXIME.

Cum in palaestram
litterarium pro certamine

A 2

subeundo, quod ad Humaniorum Litterarum Doctoralem lauream suscipiendam, prout Mihi Tuae Majestatis gratia concessum est, descendere cononor, mirum non erit, si TE, REX OPTIME, Patronum exoptem: id enim et TUA in me beneficia exposcerre, et grati animi Mei manifestationem Me in hanc provinciam impellere ani-

*madverto. Munus enim
publicum quale a tua Re-
gia munificentia Me sus-
cepisse confiteor, publico
gratitudinis testimonio
compensari oportet; cum-
que nulla alia id perfi-
ciendi Mihi suppetat ra-
tio, ideo cum obedientiae,
tum obligationis ergo, qua
TIBI, REX SAPIENTISSI-
ME, Me obstringi, pers-
picuum est, haec lucubra-*

(IV)

*tionum Mearum exordia
Majestati TUAE conse-
cranda constitui: quae si,
qua soles comitate, sus-
cipere digneris fortassè
ad majora mens cons-
cendere, cogitabit. VALE.*

MAJESTATIS TUAE

Pedes osculata

MARIA ISIDORA QUINTINA

GUZMAN ET LA CERDA.

TENTAMINIS PRAELUSIO.

Academico dicendi genere unum ex capitibus, quod pridiè in Aristotelis libris sors pararit, integrâ labente horâ elucidabit : Conclusionem ex Philosophi textu deductam optimis statuet rationum momentis : tribusque ab Primariarum Cathedrarum Moderato-

ribus objiciendis respon-
debit argumentis.

Subjectis abundè , ab-
soluto Certamine , satis-
faciet quaesitis ab septem
Doctoribus proponen-
dis , quolibet ex quin-
que rogetur Idiomatibus
Graeco , **Latino** , **Gallo** ,
Italico , **Hispano** .

*SPECIMEN**EX GRAECO IDIOMATE.*

Omnes hujusce Idiomatis cùm nominum, cùm verborum inflexiones dilucidè explanabit: quodlibet ex Graecis Auctoribus scripti genus latinâ, gallicâ, italicâ, aut hispanâ interpretabitur versione.

EX LATINO.

Singulas Grammatices latinae partes , innumeraque earum praecepta , et regulas , rogata dabit : Syntaxeos maximè ac Prosodiae leges . Homeri , Hesiodi , Demosthenis , Q. Curtii , Ciceronis , T. Libii , Virgilii , Ovidii , Horatii , alteriusve ex castigatoris latinitatis Ma-

gistris, periodos singulas
carmine, fluxave oratio-
ne concinnatas in patrio,
extemporali, eoque ve-
nusto leget sermone. An-
tonii Nebrixiensis Artem
a prima ad extremam
paginam discurrens, quid
in qualibet contineatur
perfideli recitavit me-
moriâ.

EX GALLO.

Praeter perspicuam
B 2

hujus Idiomatis intelligentiam , familiarem in eo instituet sermonem: fusâ ac pervenustâ verborum proprietate , quasi nativa etiam pronuntiatione , datâ occasione , alloquetur.

EX ITALICO.

Eodem probationis genere perpropriè hocce Idioma possidere , monstrabit.

EX HISPANO.

Hujus Idiomatis originem , initium , progressum , phases , instauracionem , perfectionemque a saeculo in saeculum ad praesens usque distinctè explanabit . Totius , qualatè patet , Castellanae linguae Artis ab Regia Hispana Academia concinatae perfectam reddet notitiam .

EX RHETORICA.

¶ Illius naturam , officium , finem , materiam adsignabit. Diversa Causarum genera , quibus institui valet oratio : Eloquentiae partes : loca oratoria cum intrinseca , tum extrinseca recensebit. Orationis partes propriis explicabit notionibus. Varias dabit argumentorum species. Ora-

tionis ordinem : Troporum varietatem : multiplices verborum ac sententiarum figuras. Omnes sub quolibet orationis genere contentas dabit species. In LAUDATIVO , seu demonstrativo definitiōnibus atque exemplis demonstrabit : Quid sit oratio GENETHLIACA ? quid LUSTRICA ? NUPTIALIS : EUCHARISTICA : PARA-

NYMPHAEA ? quid INAU-
GURATIO ? EPINICIUM :
APOBATERIUM : ACCLA-
MATIO ? &c. In DELIBE-
RATIVO : quid SUASIO :
DISSUASIO : CONSULTATIO :
PARAENESIS : DEHORTA-
TIO : INCITATIO ? &c. In
JUDICIALI : quid ACCUSA-
TIO : APOLOGIA : INVEC-
TIVA : EXPOSTULATIO : EX-
PROBRATIO : COMMINA-
TIO ? &c.

EX MYTHOLOGIA.

Quot et quae fabulosa ea fuere Numinia, quae fatua hominum religio per summam VERI, UNIUSQUE NUMINIS vel ignorantiā, vel contumeliam, sibi finxit? enarrabit; varia etiam, quae ipsis tributa fuerunt officia, dotes: diversasque eorum classes, ac dignitates. Qui Dii COELESTES, TERRES-

TRES, MARINI, INFERI? Qui
SEMONES, ac MISCELLANEI?
Qui ADSCRIPTITII, seu IN-
DIGETES? Qui Dii SELEC-
TI, seu primae classis? et
ex iis qui CONSENTES ap-
pellati? Qui secundae ad-
scripti? Qui tertiae?
Ex Diis Coelestibus,
quis et qualis JUPITER, seu
JOVIS? Quis APOLLO, MARS,
MERCURIUS, BACHUS? Quae
qualesque Coelestes Deae,

JUNO , VESTA , MINERVA,
seu PALLAS , VENUS , LATO-
NA , BELLONA ?

Ex Terrestribus , quis
SATURNUS , JANUS , VUL-
CANUS , AEOLUS , MOMUS ?
Quae his ex deabus ,
VESTA , CYBELE , CERES ,
MUSAE , THEMIS ?

Ex Marinis , qui NEP-
TUNUS , ejusque filii PHOR-
CUS , et PROTEUS ? Quis
TRITON , OCEANUS , NEREUS ?

Quae ejus filiae NEREIDES
NYMPHAE? Qui demum
PALAEMON, GLAUCUS, CA-
NOPUS?

Ex Inferis, quis CHA-
RON, seu ACHARON? quis
PLUTO? quae PROSERPINA?
Quales Parcae, CLOTHO,
LACHESIS, ATROPOS? Qua-
lesque Furiae, seu Di-
rae, ALECTO, TISIPHONE,
et MEGAERA? Quales in-
super Inferorum Judices,

MINOS , AEACUS , RHADAMANTUS?

Ex Semonibus , ac
Miscellaneis , qui hominibus ab ortu ad finem
usque vel juvandis , vel
conservandis praefecti
fuere ? Qui Dii PENATES ,
et quotuplex eorum clas-
sis ? Qui LARES ? Qui GE-
NII ? Qui denique ex mi-
nutioribus Diis quilibet ?

Ex Indigetibus , et

Adscriptitiis, seu Semideis, et Heroibus. Quis, et qualis HERCULES? Quis JASON, THESEUS? Qui CASTOR, et POLLUX? Qui PERSEUS, AESCULAPIUS, PROMETHEUS, ATLAS, ORPHEUS, et AMPHION, ULYSSES, ORION, OSIRIS demum APIS, et SERAPIS?

EX GEOMETRIA.

Jucundissimae hujus Matheseos partis natu-

rām, munus, maximamque ad rem Physicam ostendet necessitatem: perspicuam etiam primarum ipsius Institutionum, Definitionum scilicet, Postulatorum, Axiomatum, aliquarum, necnon Selectionum Euclidis propositionum notitiam dabit.

EX GEOGRAPHIA.

Europae, quatuor inter Orbis partes a facile

principis, situm, confinia, Maria, multiplicia item, in quae dividitur Imperia, Regna, Ditiones adsignabit explicabitque: Qui sint Ditionis cuiuslibet Principes? Quod in unaquaque Dominii genus politici? Quae Principum Sedes? Quae praecipua in qualibet fluminna? Qui maris portus? Qualis dein cujusque

Regni aut Provinciae Accolarum veluti insita indoles?

Hispaniae etiam graphicam dabit descriptionem. Climatis praestantiam : ejus longitudinem, latitudinem , figuram : in Regna , et Provincias divisionem : urbes , flumina , Academias , Regum Genealogiam , Dynastarum ditiones referet. His-

panorum ad magna quae-
que natum ingenium, ani-
mi solertiam, munificam
indolem ostendet. Cele-
briorum in Republica
Litteraria HISPANARUM
historiam annexet.

*EX PHILOSOPHIA
GENERATIM.*

Quae ejus natura?
Quis finis? Quae illius utilitas?
Quae origo? Quaeve causae explanabit.

EX LOGICES ARTE.

Multigenarum idearum genesim, notionesque : mentis humanae functiones : sciendi media : praejudiciorum causas : eaque vitandi regulas commonstravit ; perutilles etiam definitionis, divisionis, discursusque leges. Methodum, quae nobilissima etiam est veri inveniendi, ac inventi

explicandi via , dilucidè exponet : ejusque in Analyticam , et Syntheticam exemplis illustrabit divisionem.

EX ONTOSOPHIA.

Entis notionem , illius species , principia, causas, proprietates theoreticè explanabit.

EX THEOSOPHIA.

DEUM UNUM summè perfectum existere , me-

taphysicis , physicis, moralibus demonstrabit rationum momentis : com-
monstrabit etiam esse rerum omnium Conditor-
rem , Conservatorem , ac Independentem , Mode-
ratorem , cuius Providentiae omnia subjacent , ab ejusque nutu pendent.

EX PSICOSOPHIA.

M entem humanam toto Coelo a corpore di-

versam ostendet : esse etiam spiritualem , non traduce , sed creatione formatam , corpori superstitem , immortalem: ratione insuper , ac deliberate eligendi facultate praeditam : reminiscendi necnon , imaginandi , sentiendi virtute . Harum facultatum naturam , functiones , organa exprimet . Principem demùm An-

mae sedem in cerebro,
veluti illius Regia , cons-
titutam propugnabit , ubi
omnium facultatum func-
tiones perficit.

EX PHYSICA IN GENERE.

Ipsius objectum, prin-
cipia , commoda deteget.
Corporis naturalis essen-
tiam in extrinseca exten-
sione , aut dimensione tri-
plice in longum , latum,
et profundum, ut Carte-

sianis placet , minimè consistere sustinebit ; sed in intrinseca ipsius Corporis in ordine ad seipsum , seu essentiali extensionis exigentia.

EX PHYSICA SPECIATIM.

Extensio , quae Corporis affectio est , ex eoque dicit originem , posse absque corpore inventari ostendet , minimèque repugnare spatium omni

corpore destitutum , seu
Vacuum : dari imò opus
esse innumera spatia va-
cua , licet disseminata:
nulla alioqui motui Cor-
porum locali superesset
via : falsum igitur Plenis-
tarum Systema. Omnia
itaque Naturaे pheno-
mena , quae Vacui metui
rudiores adscripsere Phy-
sici , ex Aëris pondere
ac elaterio promanare ,

perspicuum est. Gravitas adeo constans est Corporis proprietas, ut nullum sit Corpus absolutè leve. Super reliquis Corporum affectionibus , seu proprietatibus , figura , situ, motu , quiete , soliditate, fluiditate , luce , calore, condensatione , rarefactione , porositate , liquorum aequilibrio , aliisque proprietatibus cùm ac-

tuosis , cùm inertibus,
tùm occultis , tùm mani-
festis: viribus etiam elas-
terii , attractionis , iner-
tiae , &c.: Corporumque
mineralium virtute , phe-
nomenis , in alea , oblata
occasione ex Physices le-
gibus responsa dabit.

DE ANIMANTIBUS.

Viventia , alia per-
fecta , ut Animantia: alia
imperfecta , ut Plantae.

Animantia propriam ha-
bent Animam, quae en-
titas absoluta est, non qui-
dem spiritualis, sed ma-
terialis, extensa, divisibi-
lis, sensitiva, nec creatio-
ne, sed propagatione a
parentibus traducta: ea-
que in subtili et actuosa
substantia, in cerebro
maxime vigente, confla-
ta videtur. Falsa omnino
Epicureorum sententia

belluis rationem tribuentium : Pythagoreorumque, perfectam homines inter et belluas statuentium similitudinem. Nec minus inverosimilis Cartesii opinio ex diametro existimantis , bruta mera esse Automata omni sensu , cognitione omni destituta ; perfecta siquidem sentiendi , ac cognoscendi sensitivè tan-

tum , praedita sunt.

DE VEGETALIBUS.

Vegetalia , quae minus perfecta dicuntur viventia , propriam habent Animam vegetalem , ab omni mechanica affectione distinctam , quae entitas absoluta est , et principium intrinsecum accretionis , nutritionis , aliarumque vitalium operationum . Secus vero vi-

tae expertia , in quibus
nullum activum princi-
pium , nec nisi acciden-
tium congeriem , quod
formae rationem habeat,
considerare licet.

DE ORBIS SYSTEMATE.

Vulgatiora inter Orbis Systemata Ptolemaei,
Copernici , et Tychonis-
Brahei quid probabilius
cendum , his exprimet
assertis. Ptolemaicum et

ab Physics, et Astronomiae legibus nimis abhorret. Tyconicum Astronomicis phenomenis satis consentiens, minimè physicis accommodatur. Copernicanum verò et physicis, et astronomicis regulis cohaeret; non autem Sacrae Scripturae, quae Solem moveri, Terram stare docet: Ea propter ut thesis sustine-

ri non debet, ut hypothesis tamen et propugnari potest, et utiliter explicandis Naturae phenomenis adhibetur. Cartesiana hypothesis velut inverosimilis, inutilis, et gratis conficta rejicienda. Kepleri, et Newtoni Systemata plurimis, praeter telluris motum, hisque solitu difficultissimis scatent difficultatibus.

DE SPHAERA ARMILLARI.

Dilucidè ipsius dispositionem explicabit: illius divisionem in gradus, minuta , secunda , &c. omnesque partes , Polos nempè, diametros , axes, radia. Qui et quod sint Circuli maximi ? Qui minores ? Quae puncta verticalia ? Quid Zenit ? Nadir ? Qui, et quot Poli ? Quid Poli sublimitas ?

Quid Aequator? Qui
quotque Tropici? Quae
illorum ab Aequatore
distantia? Qui Circuli
polares, quantumque ab
Polis distent? Quid Zo-
diacus? Quid Ecliptica?
Quid Meridianus? Quot
Semimeridiani? Quid
Horizon sensibilis? Quid
rationalis? Quot hujus in-
clinationes cum Aequa-
tore? Quae ex his Sphae-

rae positiones? Quae recta? Quae obliqua? Quae paralela? Qui in qualibet telluris Accolae? Reliqua etiam, quae Sphaerae compositionem ingrediuntur explanabit.

EX ETHICA.

Hac ex nobilissima Philosophiae parte, doctrinae ordine ultimâ, dignitate autem primâ, moralitatis principia, eorum

originem , atque ab ho-
minum opinionibus in-
dependentiam explica-
bit. Legis notionem,
eiusque divisionem in
naturalem et positivam,
divinam et humanam ex-
planabit. Non in honori-
bus , non in divitiis , cor-
porisve aut animi orna-
mentis , voluptatibus , do-
tibus sitam esse veram
hominis felicitatem , seu

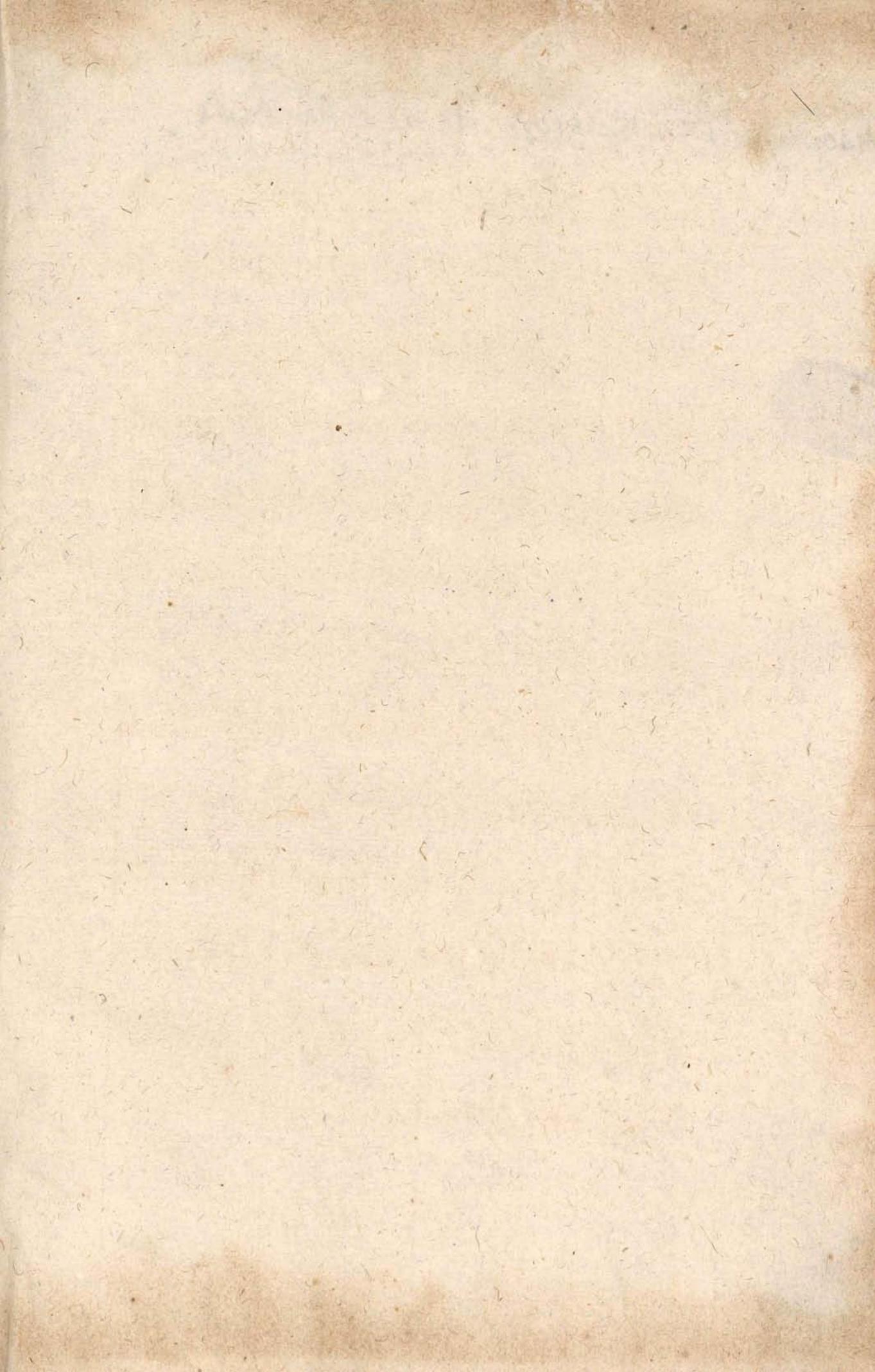
formalem hujus vitae beatitudinem ; sed in veri Dei cultu , ac virtutum exercitio consistere , propugnabit. Hominis demum officia cum in Deum , cum in alios , tum in seipsum exponet.

MARCOS
X
FRANCISCO VARGAS
SALVADOR

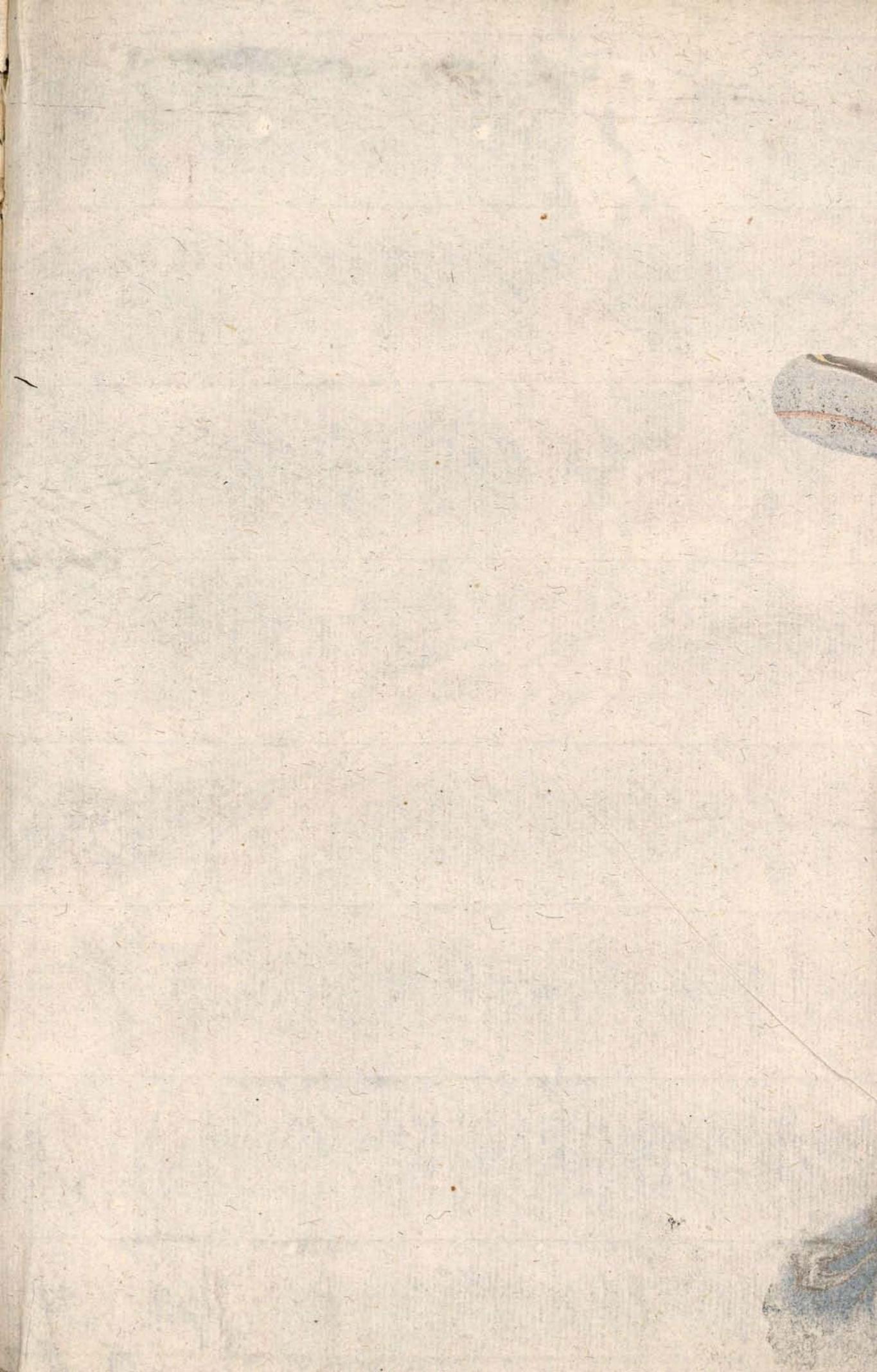

MARCOS
y
FRANCISCO VINALS
MADRID

Magnifica impresión de IBARRA.

1088545

